

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación social no sistema educativo

Materia	Educación social no sistema educativo			
Código	005G130V01304			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Fernández Fernández, José			
Profesorado	Fernández Fernández, José			
Correo-e	josefernandez@edu.xunta.es			
Web				

Descrición xeral	Coa impartición desta materia, que consta de 6 créditos ECTS de carácter obrigatorio, a impartir en 2º curso del Grado de Educación Social, trátase de aproximar a figura do educador/a social aos centros de ensino como un profesional que pretende dar resposta a diversas necesidades de intervención socioeducativa formando persoas e cidadáns dispostos a enfrontarse ás realidades actuais. Unha realidade cada vez máis complexa, que plantexa novos problemas que precisan de profesionais que os entendan en profundidade e que, pola súa formación específica, poidan axudar a previlos e buscar solucións en colaboración con todos os membros da Comunidade Educativa e fomentando canles de transmisión que perfeccionen a comunicación conxunta entre o centro escolar e a familia co fin de conseguir unha educación integral para o alumnado, sobre todo naqueles casos nos que as circunstancias poideran prexudicar de maneira contraproducente o progreso dos educandos. A escola ten dificultades para facerse cargo das "disfuncionalidades" que nin a familia, nin os centros educativos, nin a comunidade ou o entorno poden asumir ou cumprir. Nesta liña, nunha institución escolar que debe atender múltiples demandas, a figura mediadora do educador/a social pode desempeñar un importante e transcendental cometido, facilitando a integración de distintos entornos educativos, aproximando os seus respectivos proxectos formativos e as influencias pedagóxicas que proveñen de diferentes ambientes. Por outra parte, e ademais das tarefas de mediación, o seu desempeño profesional poderá proxectarse en campos máis específicos, como son a educación familiar, a atención a problemas de protección e conflito na infancia, a prevención da violencia de xénero, a transición da escola á vida activa, a coordinación dos temas transversais ou o fomento da asistencia á escola dos nenos e nenas máis desfavorecidos, evitando un absentismo que conduce frecuentemente ao fracaso escolar e social.
------------------	--

Competencias de titulación

Código	
A1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
A3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
A4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
A7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
A8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
A9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
A10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
A11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
A20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas

B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Planificación e organización
B3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
B5	Xestión da información
B9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
B12	Compromiso ético
B16	Liderado
B18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida
B20	Orientación á calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Integrar criticamente os supostos teóricos, pedagóxicos, políticos e lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa.	A1
Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	A3
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	A4
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas.	A7
Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	A8
Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	A9
Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	A10
Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	A11
Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	A20
Capacidade de análise e síntese	B1
Planificación e organización	B2
Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	B3
Xestión da información	B5
Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	B9
Compromiso ético	B12
Liderazgo	B16
Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	B18
Orientación á calidade	B20

Contidos

Tema	
1. O sistema educativo español: normatividade educativa de ámbito estatal, autonómico e local	1.1. Estrutura do sistema educativo español. 1.2. A educación social nos currículos escolares. A súa relación coas competencias básicas e o papel do educador/a social.
2. A figura do educador na formación social	2.1. O carácter social do fenómeno educacional. 2.2. A educación social na adolescencia.
3. O/a educador/a social no sistema educativo	3.1. Xustificacións e funcións. 3.2. Experiencias da presenza de educadores/as sociais en centros escolares de distintas CC.AA. 3.3. O caso particular de Extremadura. 3.4. As canles de comunicación familia-escola e outras institucións 3.5. A intervención do educador/a social noutros países
4. A convivencia e os conflitos nos centros escolares	4.1. Maltrato escolar entre iguais: acoso ou bullying. Indicadores, tipos de acoso, protocolo de actuación. 4.2. Programas de convivencia, prevención de conflitos e mediación escolar. 4.3. Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa.
5. O absentismo escolar e as súas consecuencias	5.1. Marco lexislativo e complexidade conceptual. 5.2. Causas e medidas preventivas. 5.3. Protocolo de actuación.

6. A problemática do fracaso escolar.

6.1. Concepto e causas do fracaso escolar.

6.2. Actuacións do educador/a ante o fracaso escolar dentro e fóra da escola.

7. Colaboración da escola coas distintas redes e recursos socioculturais: cara a un sistema educativo integrado.

7.1. Cooperación da institución educativa cos Servizos Sociais dos Concellos, Fiscalía de Menores, Consellería de Familia, Policía, Institucións de Menores...

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20.5	28.5	49
Traballos de aula	6	6	12
Traballos tutelados	6	19	25
Titoría en grupo	2	7	9
Presentacións/exposicións	11	30	41
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta curta	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballos de aula	Proposta de debates en pequenos grupos e postas en común, coa elaboración e discusión de conclusións
Traballos tutelados	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación
Titoría en grupo	Tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado en pequenos grupos
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas e elaboración dun cartafol ou dossier. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Sesión maxistral	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas e elaboración dun cartafol ou dossier. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballos de aula	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas e elaboración dun cartafol ou dossier. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballos tutelados	Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas e elaboración dun cartafol ou dossier. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.

Presentacións/exposicións Para os traballos de aula: Seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas e elaboración dun cartafol ou dossier. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para os obradoiros: Atención continuada no proceso de elaboración das actividades propostas Para as presentacións/exposicións: Exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Seguimento e participación activa no desenvolvemento diario das clases e das actividades presenciais teóricas e prácticas propostas, que se recollerán nun cartafol ou dossier.	10
Traballos tutelados	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación, resolución de casos prácticos.	15
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	25
Probas de resposta curta	Proba individual de reflexión ou na que se dea conta que se entenderon os contidos da materia.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nas probas terase en conta o uso axeitado da presentación e exposición escrita (corrección ortográfica, expresión sintáctica e gramatical), o sentido crítico, o esforzo de síntese e a capacidade de relacionar datos.

As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro *in supra* son as máximas que se poden acadar en cada un dos apartados.

A proba escrita constará de preguntas máis ben curtas, inda que de distinto grao de extensión. Algunha pode estar plantexada tipo test e constar dalgún caso práctico.

Para poder facer media e superar a materia é necesario que o alumnado presencial supere todas as probas referidas (dossier, traballos, exame), obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos apartados avaliados.

En calquera caso, considerarase suspenso a nota na cualificación global da materia que sexa inferior a 5 puntos.

Alumnado non presencial

-Realización de dous traballos tutelados relacionados coa temática da materia, para o que se debe pór en contacto co profesor ao inicio de curso e comunicarlle tal situación de forma debidamente xustificativa. Puntuación, ata 4 puntos. Para facer media é preciso obter neste apartado polo menos 2 puntos e participar nas dúas actividades propostas.

- Realización dun exame sobre o temario: ata 6 puntos. Para facer media é preciso conseguir un mínimo de 3 puntos por este apartado.

Na segunda convocatoria, todo o alumnado conservará a parte (teórica ou práctica) xa superada e realizará só aqueles apartados que non tivesen un grao de realización satisfactorio.

A data do exame no primeiro período será o 12 de xaneiro de 2015 e para o 2º período o día 30 de xullo.

O exame de Fin de carreira terá lugar o día 17 de outubro de 2014.

Bibliografía. Fontes de información

Aznar, E. et al., **“El educador social y el trabajo en las escuelas”**, *Revista de Educación Social*, 4,, 2005,

Castro, M. et al. (coords.), **Educación Social e Escola**. Santiago de Compostela: Nova Escola Galega / Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Galicia., (2008),

Ley, **Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa**. B.O.E., nº 295, 10 de diciembre de 2013,

De Oliveira, A. M. & Santos, M. A., **Educacão e tempo livre: o papel do animador sócio-cultural em contexto escolar**. En, Cid, X. M. & Peres, A. (eds.). **Educación social, animación sociocultural y desarrollo comunitario**. Vol. II. Our, (2007),

Eduso.net, **El educador y la educadora social en el estado español: una concreción de su trabajo en centros escolares. Eduso.net.**, (2004),

Galán Carretero, D.,, **Los educadores sociales en los centros de Educación Secundaria de Extremadura**, Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, nº 15, pp. 57-71,, (2008),

Ley, **Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación na comunidade educativa. D.O.G. nº 136**, 15 de xullo de 2011,

Ley, **Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. B.O.E. nº 106**,, 4 de mayo de 2006.,

Lirio Castro, J. (coord.),, **La metodología en la Educación Social: Recorrido por los diferentes ámbitos profesionales**, Madrid, Dykinson, S.L., (2005),

Ortega, J., **Educación social y escuela, Educación y futuro**, 3, 7 - 23, (2000),

Ortega, J., **La escuela como plataforma de integración. La educación social y la escuela ante los desafíos de una sociedad en transformación (violencia, racismo, globalización,)**. En, Núñez, V. (coord.). **La educac**, (2002),

Ortega, J., **Pedagogía Social e Pedagogía Escolar: La Educación Social en la escuela**, Revista de Educación, 336, 111 - 127., 2005,

Riveiro, S., **"A intervención en institutos". En, Cruz, L. (coord.). Actas da 2ª Escola de Primavera - Educación Social e Servizos Sociais**. Santiago de Compostela: Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Gal, (2007),

Vallés, J., **El educador social y el absentismo escolar**, Revista de Educación Social, 4, www.eduso.net/res/?b=7&c=53&n=146, (2005),

Valls, R., **Los educadores y educadoras sociales en las comunidades de aprendizaje**, Revista de Educación Social, 4, www.eduso.net/res/?b=7&c=53&n=145., (2005),
